

ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД

ПРОЕКТ!

**АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ОБЩИНСКО И
ОБЛАСТНО НИВО, КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ ИЗЦЯЛО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ
ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ**

ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД,

ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

2023 година

Съдържание

Увод.....	3
1 Методология.....	3
1.1 Цели	4
1.2 Методи и източници на анализа.....	5
2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги	5
3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината	7
3.1 Социални услуги.....	7
3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.	9
3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община.....	10
4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	10
5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	11
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги.....	11
5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги	Error! Bookmark not defined.
6 Информация за демографското развитие в община.....	11
7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община.....	14
7.1 Социална инфраструктура.....	14
7.1.1 Социални услуги	14
7.1.2 Жилищни условия	19
7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им	20
7.2 Образование	21
7.3 Здравеопазване.....	24
8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	26
8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината... ..	26
8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:	28
8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:.....	28
9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги	29
10 Изводи	30
11 Приложения	33

Увод

Настоящият анализ е изготвен в изпълнение на чл. 35, ал.1 от Закона за социалните услуги и чл. 37, ал.1 от Наредбата за планиране на социалните услуги.

Ситуационният анализ и оценка на потребностите на рисковите групи в община Момчилград е част от процеса на разработване на Националната карта на социалните услуги.

Настоящият анализ включва процесите на анализиране и планиране на социални услуги на общинско и областно ниво, декомпозиране на съществуващите, повишаване на ефективността на системата от социални услуги съобразно броя и демографския профил на населението на общината и ефикасно използване на средствата от държавния бюджет за тяхната издръжка.

Целта и предназначението на аналитичния доклад е да представи и обобщи нуждите от създаването и развитието на социални услуги, изведени на база на направено проучване през месец януари - февруари 2023 г. и цялостен анализ на ситуацията и потребностите на рисковите групи по територията на община Момчилград.

Проучването е извършено от работен екип, сформирани със Заповед №РД -19-454/09.12.2022 год. на кмета на община Момчилград.

Анализът е необходим, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги на рисковите групи и да съответства на реалните възможности, капацитет и ресурси – финансов и човешки на община Момчилград за осигуряване на необходимите услуги, съобразно броя и демографския профил на населението.

Проучването и планирането се осъществиха с участие на Общинска администрация (отдел „Хуманитарни дейности, ГРАО), Дирекция „Социално подпомагане” – Момчилград, Дирекция „Бюро по труда”–Момчилград, МКБППМН, Съвета по въпросите на социалните услуги.

Анализът е извършен на територията на община МОМЧИЛГРАД.

Автор на доклада е Ваня Петрова – Главен експерт „Европейски програми и проекти“

На2023 год. и на2023 год. се реализираха срещи на работната група за обсъждане на анализа.

В уводната част се дава кратко описание (1/2 страница) на контекста на анализа, предоставя се сбита информация за целта и предназначението на анализа, периода в който е извършено проучването, кои са участниците и авторите на доклада. Времеви обхват – времето, за което е извършен анализа. Териториален обхват – анализът е извършен на територията на община

1 Методология

Проучването на ситуацията в община Момчилград е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социо-икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в областта. Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги и – в по-широк план – да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на община Момчилград. За проучването се използва информация от официални източници и информация от реализирани проекти със социална насоченост. Методите, които са използвани са бързо проучване на място, както и използване на официални документи със статистически

данни. Процесът на проучване продължи два месеца. Основно се използва информация от последното преброяване 2021г., които данни са публикувани на сайта на НСИ.

Допълнителна и детайлна информация се изиска от Държавна психиатрична болница – Кърджали, Дирекция „Социално подпомагане“ – Момчилград, Дирекция „Бюро по труда“ – Момчилград, Регионална здравна инспекция – Кърджали, отдел „Хуманитарни дейности“ към община Момчилград.

Информация за целите на анализа се изиска от:

- функциониращите социални услуги на територията на общината – Център за обществена подкрепа, Дневен център за деца с увреждания, Център за социална рехабилитация и интеграция, Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания“ и „Асистентска подкрепа“;
- услуги предоставяни по проекти „Патронажна грижа“, „Топъл обяд“, „Обществена трапезария“;
- услуги, предоставяни като местна дейност „Домашен социален патронаж“
- информация от кметовете на населените места.

1.1 Цели

Цели на проучването са:

- Да се планират социалните услуги на общинско и областно ниво, чрез които да се осигури равен достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата на територията на община Момчилград, които изцяло съответстват на приоритетите на държавната политика;
- Да се определят потребностите на общината от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;
- Да се определят максималния брой потребители на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет.
- Да се очертае общата социо-демографска и икономическа картина на населението на Община Момчилград, проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;
- Да се определят факторите, които създават рискове пред индивиди/общности/групи по отношение на тяхната социална интеграция и социална кохезия – настояща ситуация и тенденции;
- Да се определи кои са индивидите и групите в риск – какви са техните характеристики, брой и териториално разположение; какво е отражението на рисковите фактори върху тях;
- Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск, чрез развитие на социалните услуги и предприемане на мерки за преодоляването на създадените проблеми и превенция на риска;
- Да се анализира съответствието на съществуващите социални услуги с реалните потребности на групите, за които са предназначени;
- Да се подобри междусекторното сътрудничество и взаимодействие, целящи стимулиране на социалното включване на уязвимите общности и рискови групи в общината;
- Да се планират услуги, които да решат специфичните проблеми, характерни за идентифицираните рискови групи по територията на община Момчилград.

1.2 Методи и източници на анализа

В процеса на събиране на информация се включиха представители на всички заинтересовани страни в община Момчилград, които имат отношение към подобряване на благосъстоянието на всички идентифицирани рискови групи и работа по превенция на риска. Общинската работна група спомогна за осигуряване на достъп до почти всички налични източници на общината като:

- Статистически бази данни, редовно събирани и актуализирани от институции на общинско ниво:
 - Дирекция „Социално подпомагане” – гр. Момчилград (Отдел „Закрила на детето” и отдел „Социална закрила”);
 - МБАЛ „Д-р Сергей Ростовцев” ЕООД – гр. Момчилград;
 - Дирекция „Бюро по труда”- гр. Момчилград;
 - Общинска администрация Момчилград – ГРАО и отделите, отговорни за социални, образователни и хуманитарни дейности;
- Статистически бази данни, публикувани от НСИ:
- Териториално поделение на НОИ - гр. Кърджали;
- Държавна психиатрична болница – гр. Кърджали;
- Регионална здравна инспекция – гр. Кърджали;
- МКБППМН – Момчилград;
- Информация от съществуващите социални услуги по територията на община Момчилград:
 - ✓ Дневен център за деца с увреждания;
 - ✓ Център за обществена подкрепа;
 - ✓ Център за настаняване от семеен тип;
 - ✓ Домашен социален патронаж;
 - ✓ Асистентска подкрепа;
 - ✓ Механизъм лична помощ;
 - ✓ Услугите предоставяни в рамките на проект „Патронажна грижа + в община Момчилград”, „Обществена трапезария - Момчилград“, „Топъл обяд в община Момчилград“
 - ✓ Информация от кметове на прилежащите към община Момчилград села и махали за разпределението на ключови рискови групи /самотни възрастни хора в невъзможност от самообслужване/ по населени места от община Момчилград (приложение към анализа);

Представеният предварителен аналитичен доклад е изготвен на основата на частични данни за броя и състоянието на рисковите групи;

При обработка на данните и анализа на информация са прилагани количествени и качествени методи, сравнителен и аналитичен анализ на състоянието с предходния анализ (2015 – 2020г.) и тенденциите в свързаните сектори.

2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги

№	Наименование на критерия	Данни за община Момчилград (брой)
1	общ брой на населението	14 353
2	общ брой на пълнолетните лица	12 395
3	общ брой на децата до 18-годишна възраст	1 958

4	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст	4 287
5	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания	1 916
6	общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна възраст	64
7	общ брой на децата от 0 до 7 г.	665
8	общ брой на лицата с трайни увреждания	1 980
9	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст	914
10	общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда	64
11	брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	151
12	брой на децата без увреждания до 18-годишна възраст	1 889
13	общ брой на пълнолетните лица с психични разстройства	266
14	брой на пълнолетните лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	19
15	общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения	109
16	брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	17
17	общ брой на пълнолетните лица с физически увреждания	1 398
18	брой на пълнолетните лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	86
19	общ брой на пълнолетните лица с деменция	11
20	брой на пълнолетните лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	11
21	общ брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания	132
22	брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	18
23	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания	2 645
24	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	124
25	брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания	64
26	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	144
27	брой на живеещите в домашна среда пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	144
28	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	327
29	брой на живеещите в домашна среда лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	327

Информацията е предоставена от НСИ, ДСП-Момчилград, ДПБ-Кърджали, Кметове и кметски наместници

3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

Целта на анализа на социалните услуги е да се оценят възможностите на наличните ресурси за предотвратяване на рисковете и тяхното преодоляване.

Разбирането за социалните услуги е определено нормативно в Закона за социалните услуги, където те се разглеждат като дейности за подкрепа на лицата за:

- ✓ превенция и/или преодоляване на социалното изключване;
- ✓ реализиране на права;
- ✓ подобряване качеството на живот.

Социалните услуги не са услуги по смисъла на Търговския закон. Социалните услуги се основават на социална работа, индивидуален подход и индивидуална оценка на потребностите. Социалната работа е дейност, която се основава на правата на човека и социалната справедливост и е насочена към подкрепа на отделния човек, семейството, групи или общности за подобряване на качеството им на живот чрез развитие на умения да използват собствените си възможности и тези на общността при посрещане на техните потребности.

Съгласно Закона за социалните услуги, социалните услуги могат да бъдат предоставяни от държавата, общините, от физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица. На територията на община Момчилград доставчик на социални услуги е само общината.

На територията на община Момчилград са разкрити и функционират следните социални услуги:

I. Социални услуги делегирани от държавата дейности:

- Дневен център за деца с увреждания;
- Център за обществена подкрепа;
- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания;
- Център за социална рехабилитация и интеграция.
- Социална услуга „Асистентска подкрепа“

II. Социални услуги, които се предоставят по проекти:

- Патронажна грижа + в Община Момчилград“ до 19.01.2023г. От 13.02.2023г. стартира проект „Грижа в дома“, по който на територията на община Момчилград ще се предоставят интегрирани здравно-социални услуги.;
- „Приемна грижа“

3.1 Социални услуги

Дневен център за деца и/или младежи с увреждания					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотнесими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Момчилград, ул. „Георги Бенковски“ 10	Деца от 3 до 18г. с увреждания.	24	10	1. дневна грижа; 2. информиране и консултиране; 3. застъпничество и посредничество; 4. терапия и рехабилитация; 5. обучение за придобиване на умения;	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината

				6. подкрепа за придобиване на трудови умения (за младежи над 16-годишна възраст).	
--	--	--	--	---	--

Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни лица

Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Момчилград, ул. „26-ти декември“ 6	Пълнолетни лица с психични разстройства	20	13	1. информирание и консултиране; 2. терапия; 3. обучение за придобиване на умения; 4. подкрепа за придобиване на трудови умения.	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината

Център за обществена подкрепа

Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: Момчилград, ул. „Войничка“	- Деца в риск; - Кандидат осиновители; - приемни семейства.	35	9	1. информирание и консултиране; 2. обществена работа; 3. застъпничество и посредничество; 4. терапия; 5. обучение за придобиване на умения;	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания

Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Момчилград, ул. „Лайка“	Деца в риск	12+2	5	1. резидентна грижа; 2. информирание и консултиране 3. застъпничество и посредничество; 4. обучение за придобиване на умения.	Социална услуга на областно ниво за удовлетворяване на потребностите на лицата от цялата страна.

Асистентска подкрепа

Място	Брой субсидирани потребители	Брой обслужвани лица	Брой чакащи лица	Брой асистенти	Брой лица, администриращи услугата	Териториален обхват
Адрес: Момчилград, ул. „26-ти декември“ 12	53	62	65	53	3	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината

3.1.1 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.

I. Проект „Приеми ме 2015“

Договор: BG05M9OP001-2.003-0001-C04/01.12.2015г.

Процедура: „Приеми ме 2015“ BG05M9OP001-2.003, ОПРЧР 2014-2020

Информация за проекта: Настоящата операция допълва и надгражда операция „Приеми ме“, финансирана по ОП РЧР 2007-2013 г., която допринесе за прилагането в национален мащаб на нов подход за предоставяне на услугата „приемна грижа“, както и за разширяване на възможностите за развитие на услугата по децентрализиран начин.

Операцията е насочена към усъвършенстване и разширяване обхвата на услугата „приемна грижа“ и затвърждаване предоставянето ѝ на местно ниво като алтернативна форма за отглеждане на деца в риск в семейна среда и съдържа иновативен елемент по отношение на подкрепата, насочена към развитие на „специализирана приемна грижа“ за деца с увреждания; деца, жертви на насилие или трафик; ; деца, лишени от родителска грижа и други видове рискове, водещи до извеждане на детето от семейството, както и с мерките, насочени към повишаване на качеството на приемната грижа чрез осъществяване на мониторинг. Специален фокус се поставя върху настаняването на деца до 3-годишна възраст. Спецификата на проекта изисква ангажиране на различни субекти в организацията и управлението с прилагане на иновативен модел на взаимодействие, по отношение на планирането и предоставянето на социалната услуга „приемна грижа“ по децентрализиран начин чрез ясно разпределение на отговорностите между АСП и общините-партньори, с активното участие на неправителствени организации на всички етапи по изпълнение на проектните дейности.

Цел на проекта: Да се усъвършенства модела на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“ и разшири обхвата ѝ в страната, както и по отношение на целевите групи.

Специфични цели:

- Да продължи и се надгради устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа в подкрепа на процеса на деинституционализацията на деца.
- Да се развие иновативен модел на организация и управление на предоставянето на приемната грижа на национално ниво с активното участие на всички общини с идентифицирана необходимост от развитие на тази услуга.
- Да се предоставя с приоритет приемна грижа на деца от 0 до 3-годишна възраст, както и „специализирана приемна грижа“ за деца с увреждания, деца, жертви на насилие или трафик, и за деца, непридружени бежанци;
- Чрез мониториране на предоставяната приемна грижа и извършване на оценка на въздействието на услугата да се създаде сигурна и устойчива среда, стимулираща развитието на детето в приемното семейство, по-голяма сигурност и ефективност на работещите.

Брой приемни семейства в община Момчилград: 3 професионални семейства

Брой настанени деца: 3

Дата на стартиране: 01.12.2015

Дата на приключване: 31.12.2023

II. Проект „Грижа в дома в община Момчилград“

Процедура: Грижа в дома, BG05SFPR002-2.001, ПРЧП 2021-2027

Информация за проекта: Проектът е насочен към хората с увреждания и възрастни хора в невъзможност за самообслужване. Чрез заложената в него индивидуална грижа ще се осигурява подкрепа в домашна среда, която включва и здравни услуги за 132 лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа - жители

на община Момчилград. Дейностите, предвидени в проекта, водещи до навременна професионална подкрепа и повишаване качеството на живот на най-уязвимите групи, и се изразява в:

Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги по домовете и психологическа подкрепа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване и лица с увреждания от община Момчилград със следните поддейности:

- доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост; заплащане на битови сметки, заявяване и получаване на неотложни административни и битови услуги (със средства на потребителите); осигуряване на транспорт на персонала, предоставящ услугите, от/до домовете на лицата;

- предоставяне на лицата от целевата група на информация относно превенция и профилактика на здравето и социално значими заболявания, включително консултации със специалисти при необходимост.

Почасовите мобилни интегрирани здравно-социални услуги ще се предоставят от екип, в това число диспечер, социални работници, лекар, психолог, медицински специалисти, лаборант, санитар и шофьор за период от 12 месеца.

С изпълнението на проекта ще бъдат разширени възможностите за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда, включително и в контекста на пандемични ситуации. Услугите ще са почасови на базата на индивидуалните нужди на лицата от целевата група, в резултат на извършена оценка на потребностите им и подбор на потребителите.

Капацитет на услугите: 132 лица

Персонал предоставящ услугите: 38 лица - 1 диспечер, 2 социални работници, 1 шофьор за 14 месеца и 34 лица санитарни за 12 месеца.

Срок на изпълнение: март 2023 – юни 2024 година

3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Момчилград.

На територията на община Момчилград няма разкрити интегрирани здравно – социални услуги.

4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Момчилград

Общият брой желаещи лица да ползват социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Момчилград са **66**. Данните са предоставени от дирекция „Социално подпомагане“ гр. Момчилград. Желанията са както следва:

- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психически разстройство – 1 лице;
- Асистентска подкрепа – 65 лица.

За социалните услуга, които функционират на територията на община Момчилград и удовлетворяват потребностите на населението на общината, а именно:

- Дневен център за деца с увреждания – чакащи 0;
- Център за обществена подкрепа – чакащи 0;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни лица – чакащи 0;
- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – чакащи 0.

Няма чакащи деца и лица, желаещи да ползват социалните услуги.

5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Момчилград.

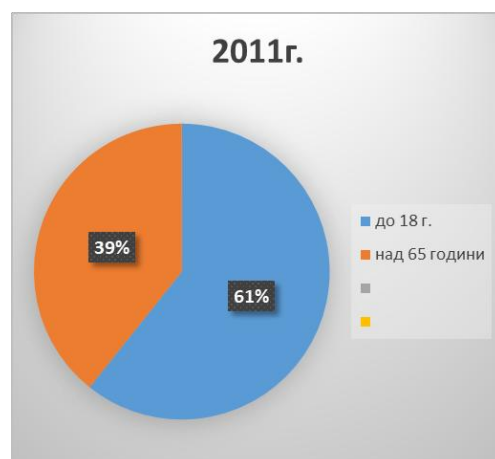
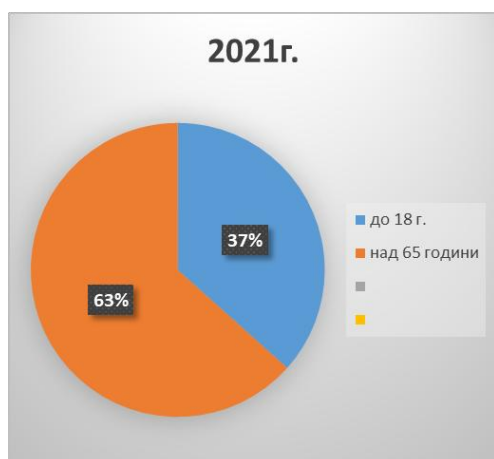
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги

Потребители от други общини, които ползват услугите, функциониращи на територията на община Момчилград са 20 деца, както следва:

1. Дневен център за деца с увреждания – 9 деца от община Кирково;
2. Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – 6 деца от гр. Кърджали, 1 дете от гр. Димитровград, 1 дете от гр. Харманли, 1 дете от гр. Несебър, 1 дете от гр. Самоков, 1 дете от гр. Севлиево.

6 Информация за демографското развитие в община Момчилград

Информацията за демографското развитие на населението в общината обхваща данни за последните 5-10 години. Демографската ситуация в община Момчилград е с неблагоприятни тенденции и се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност. Най-значимата демографска тенденция в развитието на населението е процесът на застаряване. Броят на лицата до 18 години е 2169, докато населението над 65 години е 3752 души (2021г.) в сравнение с 2011 год. когато населението над 65 години е 1404, а под 18 години 3110.

Данни/информация за демографското развитие в община Момчилград за последните 5 години:						
		2021	2020	2019	2018	2017
Общ брой на населението	брой	14353	16530	16314	15787	15591
Раждаемост	брой	112	111	121	133	124
Смъртност	брой	247	227	195	204	187
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	брой +/-	-135	-116	-74	-71	-63
Заселени	брой	654	629	1046	613	431
Изселени	брой	414	297	445	346	330
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	брой +/-	240	332	601	267	101

Гъстота на населението	бр. души на кв. км.	40,08	46,16	45,56	44,09	43,54
Брой градско население	брой	7195	8075	7921	7742	7681
Брой селско население	брой	7158	8455	8393	8045	7910

Данните от последното преброяване през 2021г. от НСИ показват, че населението на община Момчилград наброява 14 353 души, докато към 31 декември 2017 година е 15 591 души. В сравнение с 2017 година се отчита намаляване на населението с 1238 души или приблизително 7,9% за период от 5 години. В сравнение с 2011 г. населението на общината е намаляло с 1910 души. Налице са тенденции за намаляване на населението. Приблизително 50% от населението е съсредоточено в общинския център, като гъстотата му е 40,08 души на кв.км.

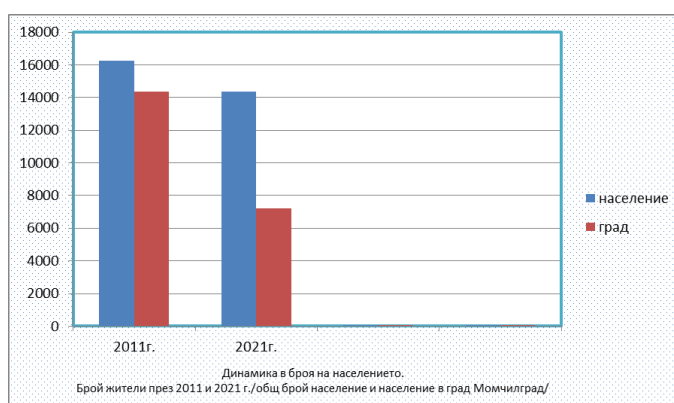
За периода 2017 – 2021г. естествения прираст на населението е с отрицателен показател (родени 601, починали 1060 души).

3.2.1. Възрастова структура

Възрастовата структура на населението в общината е благоприятна за демографското развитие, като населението в подтрудолюбна възраст е 1958 души, в трудолюбна възраст – 8673 души, а в надтрудолюбна възраст 3752 души. Но тези цифри са условни. В действителност постоянно живеещите в общината са по-малко. Делът на трудово активното население също е по-малък, тъй като немалка част от населението продължава да е регистрирано като жители на общината, но живее и работи извън региона, а в по-вечето случаи извън страната.

По възрастова структура, населението се разпределя както следва:

табл.1	2011				2021			
население	общо - 16263		град - 7831		общо - 14353		град - 7195	
възраст	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
0-7	740	685	380	389	503	454	317	279
8-18	871	808	497	413	633	579	365	352
19-64	5461	5096	2669	2699	4374	4058	2206	2273
над 64	1097	1451	346	438	1694	2058	643	761

Възрастовата структура на населението е неблагоприятна. Наблюдава превес на лицата в над трудолюбна възраст над тези в подтрудолюбна възраст.

3.2.2. Раждаемост. Смъртност. Естествен прираст. Миграция.

Статистическите данни показват тенденцията за намаление на населението (табл.1). Определящи за този процес са миграцията, ниската раждаемост, по-високата

смъртност и отрицателния естествен прираст. През 2021 година в общината са родени 112 деца, а броят на починалите възлиза на 247 души. Естественият прираст за 2021 г. за общината е отрицателен – „- 135“, при „- 63“ през 2017г..

- **Раждаемост.** От представените в *табл.1* показатели се вижда, че раждаемостта е много ниска, като за сравнение през 2018 година, тя достига 133. Това определя още една обезпокоителна тенденция за община Момчилград, а именно понижаващата се раждаемост и увеличаване броя на лицата в над трудоспособна възраст.
- **Смъртност.** Общата смъртност в община Момчилград се покачва, като по възрастови групи, най-висока е смъртността при население над 60 годишна възраст. В сравнение с 2017 година, починалите през 2021 г. са с 60 по-вече. Запазва се голяма разлика в смъртността между града и селата. Като причина остава по-интензивния процес на застаряване на населението в селата, начина на живот, качеството на оказваната медицинска помощ и достъпа до здравни услуги.

По високите стойности на смъртността, спрямо ражданията, отрицателният естествен прираст са нарастваща негативна тенденция в демографската характеристика на община Момчилград.

Миграция – населението в общината съхранява наблюдаваните тенденции за страната - да мигрира към големите градове и към чужбина. В община Момчилград е налице вътрешна и външна миграция. Дължи се на високия процент скрита безработица. В повечето случаи миграцията е сезонна с цел получаване на доходи от работа в чужбина. В много случаи сезонната миграция се превръща в трайна.

Гъстотата на населението в общината (средно 40,08 д./кв.км.) е значително по-малка в сравнение със средната за страната (67 д./кв.км). В териториален план населението на общината е разпределено в 49 селища в т.ч. и общинския център - гр. Момчилград. На него се падат 50 % от общия брой население на общината. Около половината от населението на общината живее в селата. Едновременно с това населението е разпределено крайно неравномерно по населените места към общината.

Обезлюдяването на населените места се дължи на емиграцията на по-младото население, основно от мъжки пол.

Населението в селата се характеризира с тенденции към застаряване. Там е съсредоточено население основно над 60 годишна възраст.

През 2021г. механичният прираст за община Момчилград е 240, коефициент 14,43%. Заселени са 654 души, изселени 414.

Етнически състав

По отношение на етническия състав на община Момчилград, преброяването на населението през 2021 година показва следните характеристики:

- В община Момчилград преобладава население, което се самоопределя към турската етническа група – 73,4% /10 598 души/;
- Втора по големина по самоопределяне е българската етническа група – 10,6% /1615 души/ българи от общото население;
- Незначителен е процентът на жителите на общината, които се самоопределят към ромската етническа група – 0,9% роми /124 души/;
- Други – /75 души/;
- Не мога да определя – 29 души;
- Не желая да отговоря – 302 души;
- Непоказана – 1610 души

Изводи:

Анализът на данните показва основните демографски проблеми в община Момчилград, които имат пряко отношение към социалната политика и системата на социални услуги и към потребностите на населението от социални и здравни услуги:

- застаряване на населението и с регресивен тип възрастова структура;
- ниска раждаемост с тенденции към намаление, спрямо предходните години;
- висока смъртност и отрицателен естествен прираст и продължение на тенденцията през годините;
- устойчива тенденция към емиграция и обезлюдяване на община Момчилград с ясно изразени външно – миграционни процеси;
- ниска гъстотата на населението.

Съществуващата понастоящем демографска ситуация в община Момчилград може да бъде определена като неблагоприятна. В резултат на отрицателния естествен и механичен прираст нейното население ще продължава да намалява и застарява през следващите години. При запазване на средния темп на намаление от изследвания период, може да се очаква, че през 2030г. населението на общината ще намалее с около 1000 души

7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Момчилград

7.1 Социална инфраструктура

7.1.1 Социални услуги

Община Момчилград има добре развита мрежа от социални услуги спрямо рисковите групи на населението. Предоставят се основно услуги в общността, с които се задоволяват потребностите на общината. На територията на община Момчилград функционират три специализирани услуги и една резидентна услуга. Всички услуги са изградени на комуникативно място с добра инфраструктура, обзавеждане и оборудване

според нуждите и потребностите на потребителите. Като характеристика на предлаганите социални услуги може да се изведат следните изводи:

- Социалните услуги, които се предоставят са концентрирани основно в общинския център;
- Предлаганите социални услуги на територията на общината не покриват реалните потребности и обхващат само част от рисковите групи;
- Към някои рискови групи – възрастни с увреждания и самотно живеещи възрастни хора липсват услуги с постоянен характер. Същите се предоставят основно по проекти, финансирани по програми с европейски средства.
- Недостатъчно квалифициран персонал в системата на социалните услуги;
- В общината няма развит неправителствен сектор с възможности за предоставяне на социални услуги;
- „Социалното договаряне” (т.е. възлагането на социални услуги) все още е предизвикателство за община Момчилград;
- В голяма степен услугите предоставяни в общността са недостъпни за лицата от селските райони, въпреки че основна част от рисковите групи е съсредоточена там;

По отношение на рисковите групи деца, услугата Дневен център за деца с увреждания оказва постоянна подкрепа основно на децата с увреждания в градския район. Извън постоянна подкрепа остават деца с увреждания от селските райони. Основна причина за това е липса на родителска отговорност и капацитет, както и добре развита пътна инфраструктура и финансова възможност на родителите.

Разбирането за социалните услуги е определено нормативно в Закона за социалните услуги, където те се разглеждат като дейности, които се основават на социална работа и са насочени към помощ на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните дейности и социално включване. Съгласно Закона социалните услуги могат да бъдат извършвани от държавата, общините, от физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица. На територията на община Момчилград доставчик на социални услуги е само общината.

В град Момчилград има разкрити следните социални услуги:

Социална услуга	Година на разкриване	Капацитет
Дневен център за деца с увреждания	2008	24
Център за обществена подкрепа	2011	35
Център за настаняване от семеен тип	2014	14
Център за социална рехабилитация и интеграция	2019	20
„Асистентска подкрепа“	2020	53
Домашен социален патронаж	1975	70

I. Дневен център за деца с увреждания /ДЦДУ/ е комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните и рехабилитационните потребности, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти. Услугата до 31.12.2022г. се предоставяше целодневно и почасово, в зависимост от потребностите на клиента.

Местоположение – услугата е разположена на комуникативно място, в същото време безопасно и тихо, с адрес гр.Момчилград, ул. „Г. Бенковски” №10

Административно управление – предоставя се като държавно делегирана дейност.

Рискови групи – потребители на услугата са деца с увреждания и техните родители и задоволява потребностите на населението от общината и съседната община Кирково.

Фокус и дейности на услугата:

- Дневни и почасови услуги за деца с увреждания: Осигуряване на дневен престой; подготовка за самостоятелен живот;
- Предоставяне на социални, логопедични, психологични и образователни услуги: Предоставяне на обучения и занимания;
- Подготовка за интеграция в масови образователни институции;
- Съдействие и осигуряване на здравни и рехабилитационни услуги;
- Работа със семейства, в които се отглеждат деца и младежи с увреждания за предоставяне на информация и подготовка за полагане на грижи в семейна среда.
- Работа с деца и младежи, настанени в ЦНСТДБУ - Момчилград

Бъдещото развитие на дневната и почасова грижа изисква да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят.

Оптимална инфраструктура, материално-техническа база и оборудване

Сграда и материално-техническа база – Осигурена е сграда, с възможност за индивидуална и групово работа с клиенти; офис помещения.

Обзавеждане и оборудване – Обзавеждане и оборудване в помещения за индивидуална работа с деца и родители; зали за групово работа с деца и родители. Офис обзавеждане и оборудване. Обособени и снабдени с необходимото обзавеждане и оборудване рехабилитационна зала, кабинети за индивидуална психологическа и логопедична работа с децата.

Услугата е със средногодишна заетост 10 потребителя, като 50% от децата са от община Кирково.

II. Център за обществена подкрепа

Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/ е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.

Услугата е с административен адрес гр. Момчилград, ул. „Войнишка“. Разположена е в самостоятелна сграда, която се намира в двора на най-голямото за община Момчилград училище. Мястото е комуникативно, централно и е в близост с административни и културни институции, училища, детски градини, здравни заведения, полиция и др.

По отношение на административното управление, ЦОП е услуга, за която има определен единен стандарт като държавно делегирана дейност

Потребители на услугата и териториален обхват: Деца в риск и техните семейства /деца в риск от отпадане или отпаднали от училище; деца, отглеждани от един родител; деца настанени в семейства на близки и роднини; деца в риск от изоставяне; деца оставени без родителски грижи; деца от многодетни семейства; деца изоставяни на ниво родилен дом и настанени деца в резидентни услуги; деца с противообществени прояви и семействата им; деца жертви на насилие, експлоатация и злоупотреба; деца от социално слаби семейства; деца на непълнолетни родители; деца и семейства с емоционални и поведенчески проблеми; деца, настанени в ЦНСТ – Момчилград; бременни момичета и жени с риск за изоставяне на децата си; кандидати за приемни родители и кандидат-осиноводители/

Териториален обхват – гр. Момчилград и всички населени места от общината. Задоволява потребностите на община Момчилград, като през годините е осигурявала подкрепа на териториите на общините Кирково и Кърджали. Услугата се предоставя и мобилно.

Капацитет на услугата – 35 места.

Средногодишна заетост към 31.12.2022г. е 9 потребителя.

Фокус и дейности на услугата: Превенция на изоставянето, приемна грижа и осиновяване; услуги в подкрепа на роднини и близки за поемане на грижата за детето, услуги за деинституционализация - реинтеграция в биологичното семейство и интеграция в разширено семейство, превенция от отпадане от училище; превенция на зависимости; подкрепа на деца с отклоняващо се поведение и техните семейства; превенция на девиантното поведение и травматичните последици за деца в риск и повишаване на техните способности да управляват свободното си време; подкрепа на деца претърпели насилие и техните семейства, повишаване на родителската отговорност и капацитет при отглеждането и възпитаването на децата и запазване на добрите взаимоотношения между родителите и техните деца през различните етапи на детското развитие и при вземането на трудни житейски решения, програми за репродуктивно и сексуално здраве, консултиране на приемни и осиновителни семейства

Изводи: Чрез дейностите, които извършва ЦОП се обхващат рисковите групи от община Момчилград и предоставят социални услуги за деца и семейства в риск; превенция на 80% от рисковите групи; намаляване броя на деца, изоставяни на ниво родилен дом; намаляване на броя на деца отпаднали от училище; намаляване броя на настанените деца в резидентни услуги;

Осигурено е комплексно консултиране и информиране, професионална и адекватна социална, педагогическа и психологическа подкрепа за ползвателите на услугата ЦОП; Осигурена е среда за родителите, срещащи трудности при възпитанието и отглеждането на децата си да потърсят помощ и подкрепа.

За функционирането на ЦОП е осигурена сграда. Помещенията са оборудвани за индивидуална и групово работа с клиенти; Наличните помещения са: зала за групово работа, стаи за директна работа с деца, санитарен възел. Всички помещения са оборудвани и обзаведени според предназначението си. Осигурена достъпност.

III. Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания

Центърът за настаняване от семеен тип за деца (ЦНСТ) е комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица и обслужва потребностите на цялата страна, с капацитет – 14 места.

Местоположение: гр. Момчилград (двора на МБАЛ-Момчилград). Мястото е комуникативно и безопасно.

ЦНСТДБУ е услуга от резидентен тип, предоставя се от община Момчилград за задоволяване на потребностите на деца в риск от цялата страна.

Характерно за тази услуга е, че подпомогна процеса на деинституционализация в България;

- Доведе до по-добро качеството на живот на децата и младежите, изведени от специализираните институции;
- Предложи по-добри услуги и грижи за деца от специализираните институции и от домовете за деца лишени от родителски грижи;
- Децата и младежите, настанени в центъра получиха качествени социални услуги, в среда близка до семейната и придобиха умения за справяне в ежедневието.

Средногодишна заетост към 31.01.2022г. – 5 деца.

За услугата са осигурени оптимални условия за отглеждане на настанените деца. Центъра е с новоизградена инфраструктура, разполага с дневни помещения, кухня, трапезария, спални помещения, в които са настанени по 2 деца. За всяко дете е осигурено лично пространство - легло, шкаф, гардероб, бюро, санитарни възли. Двора е оборудван с детска площадка, озеленен, поставени са пейки, беседка, спортна площадка, изградени са оранжерии, където децата и младежите се обучават в различни полезни умения.

IV. Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични заболявания

"Център за социална рехабилитация и интеграция" е форма на почасова подкрепа на пълнолетни лица, свързана с извършване на рехабилитация и социални и психологически консултации, съдействие за професионално ориентиране и реализация, възстановяване на умения за водене на самостоятелен живот, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. Социалната услуга цели подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на лица с различни вид и степен на увреждане, както и подкрепа на лица от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване. Услугата включва разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот.

Услугата е разположена в центъра на общинския център, на комуникативно и безопасно място.

Потребители са лица в риск от социално изключване, както и техните близки:

- лица с психични и множество увреждания, емоционално-поведенчески проблеми и нарушения в развитието;

В Центъра за социална рехабилитация и интеграция се предоставят дейности за информиране и консултиране, обучения за придобиване на умения, посредничество и застъпничество, терапия. Териториален обхват – община Момчилград.

В ЦСРИ се предоставят подкрепящи дейности с краткосрочна, средносрочна и дългосрочна продължителност.

3.1 Рехабилитация и интеграция - Рехабилитацията е комплексна система от социални, педагогически, медицински, профилактични, образователни и психологически дейности, насочени към възможно най-пълно възстановяване на потребителите за социална самостоятелност и участие в живота на обществото в максимално възможната степен.

3.1.1 Социална рехабилитация - Социалната рехабилитация цели създаване на възможности за социална интеграция чрез обучения в умения за самостоятелен живот и създаване на условия за социални контакти, различни изяви и възстановителни дейности чрез различни методи.

3.1.2 Когнитивна рехабилитация - Когнитивната рехабилитация е част от цялостния процес на рехабилитация. Нейните цели са свързани с подготовка на потребителите за усвояване или възстановяване на навици /обучителни и трудови/ и умения за работа, които съответстват на здравословното им състояние, образование и професионална квалификация.

3.1.3 Медицинска рехабилитация - Медицинската рехабилитация е насочена към профилактика, преодоляване или компенсиране на уврежданията чрез различни средства, а също и намаляване или отстраняване периодите на временна нетрудоспособност.

3.2 Терапии (дейности за развитие)

Терапевтичните дейности, предлагани в ЦСРИ (арттерапия; занимателна терапия; игрова терапия; трудотерапия; и др.) целят комплексно въздействие върху определени сфери на интервениране и имат индивидуална насоченост. Потребителят/законният представител участва при провеждане на обсъждания на комплексното терапевтично въздействие.

3.3 Социални консултации

Консултативна работа - свързана с предоставяне на информация в областта на социалната закрила за възможностите за подкрепа; изисквания, срокове и насочване към съответните институции, от които може да бъде получена подкрепата.

3.4 Специализирани консултации

Специализираната консултативна работа е предоставяне на практически указания и насоки на потребителите и техните семейства с цел осигуряване на система от продължаващи действия в домашни условия.

3.5 Психологическа подкрепа - Психологическа подкрепа се реализира чрез консултиране и различни терапевтични дейности, съобразно индивидуалните потребности на потребителите на услугата. Насочена е към възстановяване и поддържане на психическото равновесие.

Програмите, предлагани в ЦСРИ, се разработват в съответствие с потребностите на целевите групи.

4) Капацитет на услугата – 20 места – като към 31.12.2022г. е със средногодишна заетост 13 места.

Услугите се предоставя в сграда с обособени помещения за работа, като има и мобилен компонент.

Чрез услугите на ЦСРИ са създадени условия за подпомагане, взаимопомощ, ефективна защита и социална интеграция, постигане на социално включване и възстановяване на изгубените социални умения и навици, осигурен пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща среда, с възможност за подкрепа и изява.

7.1.2 Жилищни условия

По отношение на жилищното състояние основна част от жилищата на територията на община Момчилград са собственост на физически лица. Структурата на собствеността ограничава възможностите на общинската власт да провеждат социална жилищна политика. Общината е изключително затруднена да осигури жилища на

нуждаещите се. Огромният дял частна собственост поставя с особена острота проблема за „социалните жилища”. През последните години общинските жилища са разпродадени и сега тяхното количество е символично.

Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура е една от основните цели на Община Момчилград. С реализираните проекти по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 се осигуриха по-добри условия на живот, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Инвестициите в мерки за енергийна ефективност в жилищни сгради на територията на гр. Момчилград, значително подобриха сградния фонд.

Последната официална статистическа информация за жилищния сектор е към 31.12.2021 г. Към тази дата на територията на община Момчилград има общо 8087 жилищни сгради, като: **в града 3756 бр. (46,44 %); в селата 4331 бр. (53,56 %).**

Най висок показател по брой стаи са тристайните жилища 2481 бр. в т. ч. 1065 в града, 1416 в селата. Жилищна площ на човек от населението в общината е 34,9 м2. Показателят за жилища на 1000 човека от населението е 486,1 бр. Среден брой на лица на едно жилище е 2,1 бр.

Всички населени места в общината са електрифицирани.

Поддържането на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея на територията на община Момчилград, както и електроснабдяването, се осъществява от „EVN България“. Електрифицирани са всички населени места на територията на общината, като липсват такива с режим на тока. В общината захранването се извършва от подстанция при гр. Момчилград, която захранва и община Джебел и община Кирково.

Електрифицирането се осъществява от 104 трафопоста. Важен проблем е уличното осветление и неговата енергийна ефективност. Част от него е била реконструирана и подменена по проекти, през периода 2009-2013г., и през 2021-2022 г., но все още на места се нуждае подмяна на уличното осветление с LED. Това ще доведе до по-добра енергоефективност и ще намали разходите за улично осветление значително.

Водоснабдяването на населението се извършва от „Водоснабдяване и канализация“ ООД – Кърджали. 33 от общо 49 селища в общината са водоснабдени. На сезонен режим или с постоянен воден режим са част от населените места. Причините за това се дължат на до голяма степен амортизираните тръби, които водят до големи загуби по водопреносната мрежа – над 63% загуба на вода.

Канализационна мрежа има единствено изградена в общинския център гр. Момчилград и в с. Соколино. Системата е от бетонови тръби, смесен тип – провежда битови, промишлени и отпадъчни води. В селищата – с. Равен, с. Груево, с. Нановица и с. Звездел, е частично изградена канализационната система. Към обществените сгради в селата съществуват локални септични ями, което води до нарушение на почвените характеристики и опасност от замърсяване на местните водоизточници. Единствената изградена пречиствателна станция на територията на общината е в с. Соколино, която обслужва населението на селото.

За община Момчилград е характерно, че няма обособени квартали със струпване на уязвими етнически малцинства. Не са регистрирани бездомни и скитащи хора. Община Момчилград е осигурила настаняване на общински жилища на хора в невъзможност да си осигурят сами.

7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

През територията на община Момчилград преминава паневропейски транспортен коридор №9 Хелзинки – Виборг – Санкт Петербург – Псков – Москва – Калининград – Киев – Роздилна – Кишинев – Букурещ – Русе – Велико Търново – Стара Загора – Хасково – Момчилград – Дедеагач. След откриването на Гранично

контролно – пропускателен пункт Маказа – Нимфея, между България и Гърция, нарасна значението на пътя. Разстоянието от общината до ГКПП Маказа е 42км, което дава възможност за износ на продукция при сравнителни ниски транспортни разходи.

Републиканската пътна мрежа на територията на общината е с дължина 81,5км.

Основна роля в транспортната система на общината играе републикански път I-5, който осигурява връзка, както с близките общини Кърджали и Кирково, така и с ГКПП Маказа. Той е с дължина на територията на общината от 18,200км, като пътят е в добро състояние. Той е от основно значение за бъдещето развитие на община Момчилград.

Републикански път II-59, свързва община Момчилград с общините Момчилград и Ивайловград. Неговата дължина е 23,600 км. и е в добро техническо състояние.

Третокласната пътна мрежа е съставена от пътищата III-508, III – 5901 и III – 5902, с обща дължина 39,700км. Републикански път III – 508 осигурява връзката между община Момчилград и община Джебел. Пътищата от третокласната пътна мрежа са в относително добро състояние.

Общинската пътна мрежа е с дължина 176,7 км. към 31.12.2023г. Пътната мрежа е добре развита. Липсват населени места без достъп до общинският център. Липсват пътища от общинската пътна мрежа без настилка. Състоянието на пътната настилка е както следва: добро състояние – 9,900 км.; средно състояние – 72,100 км.; лошо състояние – 92,400 км.

Както е видно, по-голямата част от пътищата са в лошо състояние. Асфалтовата настилка е износена и пътищата се нуждаят от рехабилитация. Поради недостига на средства за рехабилитация и реконструкция на общинските пътища, проблемът продължава да се задълбочава.

Железопътна инфраструктура

През територията на общината преминава ЖП линия Кърджали – Момчилград – с. Подкова с дължина 22км. Има осигурени връзки за селата Загорско, Каменец, Садовица, Груево чрез спирките Джебел, с. Горско Дюлево и гара Момчилград. Товаро-разтоварителна дейност, отделена от системата на НК „БДЖ“ се извършва на гара Момчилград. Има два прелеза при с. Птичар, както и между гара Момчилград и стопанския двор на ВК „Младост – 95“, обслужвани от ЖП секция Симеоновград.

Като цяло железопътната мрежа в общината е на добро техническо ниво. Железопътния транспорт играе важна роля за общината.

7.2 Образование

(Приложение № 2 – таблица образование)

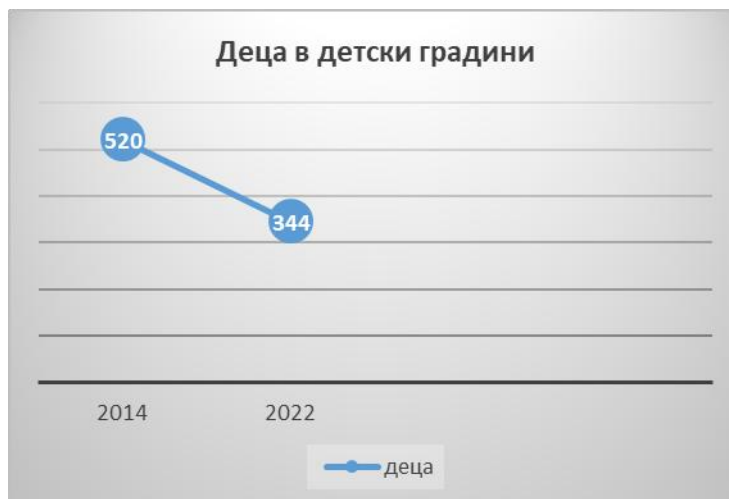
Образователната система в община Момчилград е оптимално структурирана. На територията на общината функционират 6 детски и 8 учебни заведения, от които 5 основни училища, 1 средно, 1 професионална гимназия и 1 духовно училище.

Предучилищното образование за учебната 2022/2023 г. се осъществява в 6 детски градини (3 в града и 3 в селата), които се посещават от 344 деца. Разпределението е както следва:

Детска градина	Брой групи	Общ брой деца
ДГ „Здравец“ – Момчилград	5	104
ДГ „Щастливо детство“ – Момчилград	4	100
ДГ „Зорница“ – Момчилград	4	89
ДГ „Слънце“ – с. Груево	2	24
ДГ „Щастливо детство“ – с. Звездел	1	14

ДГ „Пролет“ – с. Нановица	1	13
Общо	6	17
		344

Броят на децата, обхванати в предучилищното образование значително намаля. Причините се коренят с миграцията на населението и намаляне на раждаемостта. Броят на децата в детските градини през 2014г. е бил 520.

С Решение на ОбС – Момчилград от 2021 г. се разшири обхвата на задължителното предучилищно образование на територията на общината от 4-годишна възраст на децата.

Основното образование в общината се извършва в 5 училища, от които едно в града и четири в селата Звездел, Нановица, Равен и Груево.

Средното образование е представено от два типа училища – едно средно училище (СУ), което е профилирано (софтуерни и хардуерни науки и езикови паралелки след 7 клас) и едно духовно училище (ДУ). Двете училища са разположени в гр. Момчилград.

Професионалното образование се извършва от Професионална гимназия по туризъм и хранително-вкусова промишленост в гр. Момчилград.

През учебната 2022/2023 г. в училищата в община Момчилград се обучават 1125 ученици, разпределени в 8 училища, както следва:

Учебно заведение	Общ брой ученици
ОУ „Д-р Петър Берон“ гр. Момчилград	273
СУ „Н. Й. Вапцаров“ гр. Момчилград	499
ДУ, гр. Момчилград	129
ПГ по ТХВПТ, гр. Момчилград	100
ОУ „Н. Й. Вапцаров“, с. Груево	33
ОУ „Васил Левски“, с. Равен	32
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Нановица	31
ОУ „Н. Й. Вапцаров“, с. Звездел	28
Общо	1125

На територията на община Момчилград има 6 средищни училища – всички основни училища и СУ „Н. Й. Вапцаров“ в гр. Момчилград. Броят на пътуващите ученици до тях е 280 и за тях е организиран безплатен ученически превоз. Целодневната организация на учебния ден се осъществява в 26 групи по ПИГ, където са обхванати 462 деца.

По данни на отдел „Хуманитарни дейности“, дейност „Образование“ от Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО) децата и учениците, посещаващи детски и учебни заведения към 01.12.2022 г. са 1469. Разпределението е както следва:

№	Детско или учебно заведение	Брой деца
I.	Деца в общински детски градини /общ брой/	344
1.	Деца в детски градини/без предучилищни форми	76
2.	Деца в предучилищни форми на образование	268
II.	Деца в общински и държавни училища /общ брой/	1125
3.	Деца в общински училища /1-4 клас/	325
4.	Деца в общински училища /5-7 клас/	321
5.	Деца в общински и държавни училища /8-12 клас/	479
III.	Деца в детски и учебни заведения /общ брой/	1469

Всички деца и ученици от населени места, в които няма детска градина или училище, са обхванати в средишни детски градини и училища. Осигурен е безплатен транспорт и целодневна организация на учебния ден.

На територията на община Момчилград не съществува проблем с обхвата на децата. Успешно работи механизмът за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Община Момчилград съвместно с учебните заведения прилага мерки за стимулиране на образователната активност в общността, за да се създаде разбиране за значението на образованието за подрастващото поколение. Преди началото на всяка учебна година се провеждат срещи по райони с родители на деца, подлежащи през съответната година за постъпване в ДГ или училище. Отдел „Хуманитарни дейности“ в Общинска администрация изготвя картотека на подлежащите за подготвителни групи в ДГ и I-ви клас, като след това проследява обхвата им в детските градини и училищата на територията на общината. Всяка детска градина има изготвена програма за работа с родителите и изпълнява дейностите от нея. За предучилищна подготовка и първи клас на задължително обучение през 2022 година подлежаха, както следва:

- за **първи клас** – 80 деца - 100 % са обхванати;
- за **предучилищна подготовка** (4, 5 и 6 г.) – 268 деца - 100 % са обхванати;

За повишаване качеството на образование и модернизиране на образователните институции се стимулира кандидатстването по Национални програми и проекти, както администрирани от Министерство на образованието и науката, така и от други организации.

Основните идентифицирани нужди са:

- Включване на учениците, чийто майчин език не е българския в допълнителна подготовка по български език;
- Ангажиране на свободното време на учениците;
- Увеличаване на привлекателността на училището чрез извънкласни занимания;
- Работа със семейството за развиване на мотивация за образование.

Тенденциите в образованието. В условията на намаляване на раждаемостта и увеличаване на броя на хората в трета възраст образователната инфраструктура ще се променя. В тази насока, в общината ще се утвърждава мрежа от учебни заведения, съобразно броя на учениците, кадровата обезпеченост на учебните заведения и средствата за издръжка на образователната инфраструктура. Допълнително ще се променя и мрежата от детски градини на базата на финансовите възможности на

общините, ще се наложи прилагане на допълнителни мерки за привличане на отпаднали от образователната система деца с цел продължаване на образованието им.

Анализът на данните очертава някои характерни **проблеми в образованието**:

- Увеличава се броят на децата, които напускат училище без да завършат средно образование;
- Увеличава се броят на децата, които не посещават редовно учебни заведения;
- Наличие на деца със СОП (специални образователни потребности), за които няма подготвени кадри за работа в общообразователните училища и детски градини;
- Тенденция към намаляване броя на учениците в селските училища и закриване на училищата.

По отношение на професионалното обучение и професионалната квалификация, слабо са застъпени формите за учене през целия живот – форма на обучение и преквалификация, която намира все по-широко приложение през последните 10 години в страните от ЕС.

Читалища: Читалищата като традиционно културно просветно средище, са другата институция, която също може да осъществява дейности, свързани с повишаване образователното и квалификационното ниво на населението. На територията на общината функционират седем читалища – гр. Момчилград, с. Груево, с. Равен, с. Нановица, с. Звездел, с. Соколино и с. Неофит Бозвелиево. Читалищата в селските райони потенциално съдържат в себе си възможност за повишаване образователното ниво на населението, чрез кандидатстване пред структурните фондове за провеждане на образователни курсове и повишаване на квалификацията на населението.

7.3 Здравеопазване

(Приложение № 3 таблица здравеопазване)

Системата за здравно обслужване на населението в община Момчилград е сравнително добре организирана и в значителна степен обезпечена материално и кадрово. Осигурен е равен достъп до здравеопазване, но ромското население в общината все още няма добра здравна култура. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма част от тях са здравно неосигурени. Като **проблеми** при тях се извеждат липса на редовно извършване на имунизации, липса на регистрации на бременни жени в женски консултации и проследяване на бременността. Не се явяват на задължителните профилактични прегледи.

Ученическото здравеопазване в общината (ДГ и училища) се осигурява от 8 здравни кабинета с 8 медицински специалисти.

Демографските процеси, заболяемостта и физическото развитие са трите основни групи показатели за оценка на здравето на населението. Населението в община Момчилград е 14 353 души (по данни на НСИ от последното преброяване 2021г.), като половината от населението е съсредоточено в града.

Увеличаваща се група на възрастни над трудоспособна възраст, респективно увеличава потребността от гериатрична помощ. Процесите на стареене се проявяват по силно в селата, където в повечето е малък броя на детско население и най-младата възрастова група започва след 40 години.

Ясно е, че подобна възрастова структура поражда множество допълнителни медико-социални, икономически, психологически и правни проблеми. Възрастните хора са носители на повече от едно хронични заболявания. Това значително променя и вида на здравните потребности и отправя определени изисквания към тяхното задоволяване. Миграционните движения, които се развиват паралелно с процеса на стареене, както и ниската раждаемост, водят до неравномерно териториално разположение на стари хора и се формират териториални единици с предимно стари хора.

Структурата на заболяемостта в общината е в посока завишаване на заболяванията от групите на сърдечно-съдови, инфекциозни, онкологични, ендокринологични, психични заболявания.

По данни на РЗИ при възрастта от 0-17 години за 2021г. са регистрирани 4206 заболявания, коефициент на заболяемост 252,84%. В структурата на заболяемостта водещи са болести на дихателната система. Наблюдават се тенденции за увеличаване на децата с психични заболявания. При възрастта над 18 години са регистрирани 7114 заболявания, коефициент 427,65. Водещи са болестите на костно-мускулната система и съединителната тъкан, следвани от дихателната система и пикочно-половата система.

По данни на РЗИ - Кърджали, % на детската смъртност е 8,93, което е и добър показател за общината. Коефициентът на общата смъртност е 14,84%

Негативното влияние върху здравословното състояние на децата оказват ранните бременности, високият процент недоносени и деца с вродени малформации.

В община Момчилград функционира едно лечебно-здравно заведение за болнична помощ - МБАЛ „Д-р Сергей Ростовцев“ ЕООД. Община Момчилград не разполага със специализирани болници и диспансери.

Лечебните заведения за извънболнична помощ са:

- Индивидуална практика за първично извънболнична медицинска помощ – 4;
- Индивидуална практика за първично извънболнична дентална помощ – 16;
- Индивидуална практика за специализирана извънболнична медицинска помощ – 11;
- Медицински център – 1;
- Медико – техническа лаборатория – 1;
- Амбулатория за индивидуална практика за здравни грижи – 1.

По националната здравна карта в общината трябва да работят 15 лекарски практики. Поради липса на специалисти и лошите условия на заплащане и работа са заети само 4 лекарски практики. Липсата на специалисти за покриване на изискванията на клиничните пътеки се покрива чрез привличане на външни специалисти.

Липсата на специалисти за покриване на изискванията на клиничните пътеки се покрива чрез привличане на външни специалисти. Общопрактикуващите лекари по територията на общината са 5 (три градски практики и две селски) и 16 специалисти по дентална медицина.

Извън общинският център липсва качествено здравно обслужване, като най-засегнато е населението в отдалечените села. В много от селата няма медицинско обслужване и медицинска помощ се търси само в краен случай, често късно. Необходимо е повишаване на здравната култура и хигиенните навици на част от населението. Отдалечеността от специализирани болници и здравни центрове може да се компенсира чрез превантивни здравни мерки и провеждане на здравни информационни кампании на населението, което да увеличи способностите на хората да водят пълноценен и продуктивен живот.

За подобряване на качеството на здравните услуги е необходимо да се рехабилитира здравния фонд, да се извършва профилактика и ранна диагностика на социално – значими заболявания, да се осигурят възможности за пред и след родово здравеопазване. Това е особено важно, тъй като здравният статус в селата е значително по-нисък.

Анализът на новорегистрирани заболявания и болестност на населението показва, че определящи в патологията на населението са хроничните неинфекциозни заболявания на кръвообръщението и дихателната система. Наблюдаваната намалена болестност вероятно е свързана с търсенето на медицински услуги извънобщинската здравна система. Демографското остаряване на населението, поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване.

През последните години се наблюдава тенденция към увеличаване на хоспитализираните поради инфаркт на миокарда и мозъчен инсулт в община Момчилград. Намаленият брой на приетите болни през 2021 година се дължи повече на факта, че повечето от тях се изпращат в областната болница. МБАЛ “Д-р Сергей Ростовцев” Момчилград не може да предложи на тези болни следболнично възстановяване чрез прилагане на рехабилитация и физиотерапия, която е изключително важна за възстановяване на двигателните им функции.. Състоянието на общественото здраве в общината интегрира здравната проблематика на населението като цяло. То е „огледално отражение” на:

- Начин на живот;
- На здравна култура;
- Ниво на здравеопазване;
- Спектъра на клиничните пътеки.

Част от негативните процеси в здравеопазването в община Момчилград са свързани до известна степен и с недостатъците в дейността на здравната система.

За предоставянето на здравните услуги в общината могат да се направят следните изводи:

- неравномерно териториално разпределение на практиките, което води до незадоволени потребностите от медицински и здравни грижи;
- няма осигурен постоянен денонощен достъп до медицински услуги, силно изразено в селата;
- затруднен достъп до навременна спешна и медицинска помощ поради разпръснати и отдалечени планински селища;
- остарялата материално-техническа база;
- непривлекателни лекарски практики, които остават свободни;
- застаряване на квалифицирания медицински персонал, с тенденция към задълбочаване (липса на млади лекари по определени специалности);
- демографското остаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване;
- характерно е понижаване, както на количеството, така и на качеството на здравните услуги;
- навременното осигуряване на спешна медицинска помощ в отдалечените села и тези без лекарски практики;
- лицата без здравно осигуряване, особено в селата, където голяма част от населението не е здравно осигурено (от 30 до 80 % в отделни селища);
- липсата на нормативни и финансови инструменти, чрез които Общината да решава тези проблеми.

8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

В тази точка се подава информация за текущото състояние на служителите, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги, която обхваща данни за: Управленски кадри; налични служители, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги: Основни специалисти; Препоръчителни специалисти; Пряко ангажирани с обслужването на потребителите; Подпомагащи

служители. Информацията се осигурява от утвърдените длъжностни щатни разписания във всяка социална услуга. Посочва се и информация за изпълнени задължения на общината, в качеството ѝ на доставчик на социални услуги, за осигуряване на професионално и кариерно развитие на служителите, работещи в услугите (осигуряване на супервизия, обучения, наставничество, менторство и пр.).

За улеснение общият брой на служителите по утвърдените щатни разписания и действителната заетост на персонала по видове СУ, се представя в таблица:

(Приложение № 4 – таблица персонал)

За ефективното предоставяне на социалните услуги от изключително важно значение е осигуряването на квалифициран персонал, съобразно спецификата на социалната услуга, и ясно разписани системи за управление.

В община Момчилград се предоставят 5 социални услуги, които са финансирани от държавния бюджет, както следва:

I. Дневен център за деца с увреждания, с капацитет 24 потребители, управлява се от директор.

Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 10 щатни бройки, разпределени както следва:

- Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 0,5 щатна бройка;
 - Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник - 1 щатна бройка; рехабилитатор – 1 щатна бройка; логопед – 1 щатна бройка, трудотерапевт – 1 щатна бройка, мед. сестра – 1 щатна бройка; психолог – 1 щатна бройка, възпитатели – 2 щатни бройки;
 - Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – детегледачи – 2 щатни бройки;
- Незаета 0,5 щата за психолог.

II. Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни лица.

Капацитет 20 места. Щатно разписание се състои от 6 щатни бройки.

- Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 1 щатна бройка;
 - Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник - 1 щатна бройка; трудотерапевт – 1 щатна бройка, мед. сестра – 1 щатна бройка; педагог – 1 щатни бройки;
 - Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – хигиенист – 1 щатни бройки;
- Незаета 1 позиция – медицински специалист.

III. Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания, с капацитет 14 деца, управлява се от директор. Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 11 щатни бройки, разпределени както следва:

1. Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 1 щатна бройка;
2. Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги - социален работник – 1 щатни бройки;
3. Препоръчителни специалисти – медицинска сестра – 1 щатна бройка; педагог – 2 щатни бройки;
4. Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – детегледач – 5 щатни бройки;
5. Служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – парнаджия-шофьор - 1 щатна бройка.

Незаета длъжност – 1 /шофьор-парнаджия/

IV. Център за обществена подкрепа.

Център за обществена подкрепа, с капацитет 35 места, управлява се от директор. Длъжностното разписание на социалната услуга е с общо 7 щатни бройки, разпределени както следва:

1. Основен специалист, осъществяващ дейност по ръководство на социалната услуга – директор – 1 щатна бройка;
 2. Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник – 2 щатни бройки; специален педагог – 1, психолог – 1;
 3. Препоръчителни специалисти – педагог – 1 щатна бройка.
- Служители, подпомагащи функционирането на социалната услуга – хигиенист - 1 щатна бройка.
- Незаети длъжности – 1 /психолог/

V. Социалната услуга „Асистентска подкрепа“, осигурено финансиране за 53 потребители. Дейностите по ръководство/координация на социалната услуга се осъществяват от Социален работник – 2 щатни бройки и 0,5 щатна бройка. Длъжностното разписание на социалната услуга включва:

- Основни специалисти, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги – социален работник – 2 щатна бройка;
- счетоводител – 0,5 щатна бройка;
- Служители пряко ангажирани с обслужването на потребителите на социалната услуга – лични асистенти - 18 щатни бройки.

Във всички действащи социални услуги в община Момчилград е осигурен персонал персонал.

Наблюдава се тенденция за недостиг на специалисти със специалност „Социални дейности“, които да заемат основната длъжност във всяка услуга „Социален работник“ и психолози.

8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:

Предвид осигуряване на работна ръка в социалните услуги е необходимо проучването на местния пазар на труда, което включва представяне на данни в тази точка, свързани с наличието на лица с медицинско образование; с образование в областта на „Хуманитарните науки“; с предишен опит в социалните услуги и други, които териториалната Дирекция „Бюро по труда“ счита за подходящи.

8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

Към момента на извършване на анализа общия брой служители, който е ангажиран в предоставяне на социални услуги, в услугите Държавно делегирани дейности е 34.

По видове услуги щатните разписания са както следва:

- Дневен център за деца с увреждания – 10 щатни бройки
- Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни лица – 6 щатни бройки;
- Център за обществена подкрепа – 7 щатни бройки;
- Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания -11 щатни бройки;

Към момента на извършването на анализа общият брой на служителите извършващи дейности по предоставяне на социални услуги е **34**.

След декомпозиране на съществуващите социални услуги в община Момчилград по приложение №6 (трансформиране на социалните услуги) и въз основа на определените минимални изисквания в стандартите за качество на социалните услуги, касаещи броя и

квалификацията на необходимите служители, прогнозният общ брой на необходимите служители в социалните услуги е **31**.

Община Момчилград към момента на анализа разполага с необходимия човешки ресурс за предоставяне на качествени социални услуги.

9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

Социални услуги в община Момчилград и трансформирането им съгласно ЗСУ

Планиране на съществуващите социални и ИЗС услуги, финансирани от държавния бюджет, чрез декомпозирането им на дейностите по чл. 15 от ЗСУ			
Наименование на съществуващата социална и/или ИЗС услуга	Място на предоставяне	Съществуващ брой места	
ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА	гр. Момчилград, ул. "Войнишка"	35	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ		Брой места, изчислени на база % на предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирана)		7	20
застъпничество и посредничество		10	30
терапия		9	25
обучения за придобиване на умения		10	30
ЦЕНТЪР ЗА СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ ЗА ПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА	гр. Момчилград, ул. "26-ти декември" 6	20	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ		Брой места, изчислени на база % на предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирана)		4	20
застъпничество и посредничество		3	15
терапия		10	50
обучение за придобиване на умения		6	30
подкрепа за придобиване на трудови умения		6	30
ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ	гр. Момчилград, ул. "Г. Бенковски" 10	24	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ		Брой места, изчислени на база % на предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирана)		4	15
зп		2	10
терапия и рехабилитация		9	35
обучение за придобиване на умения		5	20
подкрепа за придобиване на трудови умения		5	20
дневна грижа		24	100
ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ДЕЦА И МЛАДЕЖИ БЕЗ УВРЕЖДЕНИЯ	гр. Момчилград, ул. "Лайка"	14	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ		Брой места, изчислени на база % на предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирана)		2	15
застъпничество и посредничество		1	5
обучение за придобиване на умения		1	10
дневна грижа		14	100
АСИСТЕНТСКА ПОДКРЕПА	гр. Момчилград, ул. "26-ти декември" 12	53	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ		Брой места, изчислени на база % на предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
Социална услуга "Асистентска подкрепа"		53	100

**Данни за максималния брой потребители, генерирани в шийт Карта на
Приложение № 5 за община Момчилград**

Допустим максимален брой на потребителите по критериите		
№	Дейности по чл.15 от ЗСУ	Максимален брой потребители
1.	Информирание и консултиране (специализирана)	23
2.	Застъпничество и посредничество	17
3.	Терапия и рехабилитация	31
4.	Обучение за придобиване на умения	21
5.	Подкрепа за придобиване на трудови умения	11
6.	Дневна грижа за деца с трайни увреждания	9
7.	Дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	33
8.	Резидентна грижа за деца без увреждания	2
9.	Резидентна грижа за деца с трайни увреждания	3
10.	Резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	25
11.	Резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	13
12.	Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	38
13.	Резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция	5
14.	Резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания	3
15.	Резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	19
16.	Здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи са:	1
17.	Здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	5
18.	Здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи	3
19.	Осигуряване на подслон за бездомни лица	1
20.	Осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация	2
21.	Осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие и деца, жертви на трафик	1
22.	Осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица жертви на трафик	2

Изводи

На база на получените данни в **Приложение № 5**, да се направи съпоставка между налични социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, по видове социални услуги, от които да се направят изводи за:

- Къде услугите работят с увеличен капацитет;
- Къде услугите работят с намален капацитет;
- Социални услуги, за които към момента е изчерпана необходимостта от тяхното предоставяне, съобразно изведените нужди;

- Какви услуги са необходими, съобразно изведените нужди;
- С коя община може да се сключи споразумение, съгл. чл. 56 от ЗСУ.

На база обобщението се извеждат препоръките по отношение:

- Кои услуги ще се закрият;
- Кои нови услуги ще се разкрият;
- На кои услуги да се намали броят на местата;
- На кои услуги да се увеличи броят на местата;
- Друго в съответствие с извършения анализ.....

Съществуващите социални услуги на територията на общината се декомпозират на дейностите по чл. 15 от ЗСУ, при съобразяване с Наредбата за качеството на социалните услуги, по схемата на трансформиране, предоставена Ви в **Приложение № 6**. В същата са представени **фиксираните проценти**, по които е необходимо да се изчислят броя места за всяка услуга по чл. 15 от ЗСУ, спрямо настоящия брой места в съществуващата към момента социална услуга (с наименование по отменените чл. 36, ал. 2 и 3, т. 3 и чл. 41а от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане). След извършване на посочените изчисления, полученият брой места се сравнява със стойностите за максимален брой потребители, които са автоматично генерирани в шийт Карта на Приложение № 5.

С цел улесняване на действията по извършване на гореописаните процеси, Ви предоставяме пример, поместен в **Приложение № 7**, чрез който да се онагледят начинът на извършване на съпоставката между наличните социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, изведени от Приложение № 5.

Изведените препоръки ще са основата на предложението на общината за СУ, които ще влязат в националната карта.

Социалната политика на Община Момчилград е една от приоритетните дейности на местното управление. Основна цел на местната власт е да създаде условия и да осигури достъпни и качествени социални услуги за широк кръг потребители, както и да утвърди общинската социална политика като ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център потребителя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество.

Предоставяните социални услуги на територията на Община Момчилград са в отговор на установени потребности на база предишни анализи. Чрез тях се осигурява задоволяват потребностите на уязвимите групи и се повишава качеството на живот на потребителите и техните семейства, както и се създават условия за пълноценно участие в общественния живот на хората в неравностойно положение и в риск от социално изключване.

Социалните услуги, предоставяни в Община Момчилград, са насочени към подпомагане и разширяване възможностите на потребителите да водят самостоятелен начин на живот и са свързани със задоволяване на определени жизнени потребности на лица и семейства, които поради здравословни, възрастови и други причини не могат сами или с помощта на своите близки да ги осъществяват.

С цел подобряване професионалните умения на специалистите в социалната сфера, община Момчилград осигурява обучения, възможности за квалификации, обмяна на опит и добри практики. Основните приоритети на общинската политика в сферата на социалните услуги са:

- Подобряване качеството на живот на възрастните хора и лицата в неравностойно положение, чрез предоставяне на качествени и ефективни социални услуги;
- Осигуряване на равен достъп до социални услуги;

- Създаване на условия за социално включване и провеждане на активен живот на възрастните хора и лицата с увреждания;
- Обхващане на всички уязвими социални групи и предлагане на адекватен отговор на техните потребности;
- Превенция и подкрепа за децата в риск и техните семейства;
- Подобряване професионалните умения на специалистите в социалната сфера, чрез обучения, квалификации, обмяна на опит и добри практики;
- Разкриване на нови социални услуги на база установени потребности.

Основен фокус в дейността Общината е организацията по предоставянето на професионални социални и интегрирани услуги за най-уязвимите групи - деца и възрастни хора с грижа в семейна среда. Дава се възможност на възрастните хора да получат подкрепа в семейна среда, чрез различни видове специалисти – лични асистенти, медицински сестри, рехабилитатори, психолози и др.

След анализиране между налични социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, по видове социални услуги, могат да се изведат следните изводи за община Момчилград:

- Възможност за увеличаване на броя на местата на действащи социалните услуги:
 - Информирание и консултиране: - общ брой на наличните места 17; - допустим максимален брой потребители/места 23.
 - Застъпничество и посредничество: - общ брой на наличните места 16; - допустим максимален брой потребители/места 17.
 - Терапия и рехабилитация: - общ брой на наличните места 27; - допустим максимален брой потребители/места 34.

Възможност за разкриване на нови социални услуги, съобразно изведените нужди в община Момчилград, които да бъдат включени в Националната карта на социалните услуги :

- Дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания;
- Резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства;
- Резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения;
- Резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания;
- Резидентна грижа за лица в над трудоспособна възраст без увреждания

Няма създадени социални услуги на територията на общината, за които към момента е изчерпана необходимостта от тяхното предоставяне, съобразно изведените нужди. Настоящият анализ е документ, който отразява особеностите, значимите проблеми и приоритетните направления в социалната сфера. Анализът на потребностите и предложението за планиране на социалните услуги на общинско и областно ниво е необходимо да отговарят адекватно на обществените потребности, както и да има възможност за правилно планиране, съобразено с динамиката на настъпващите промени и не на последно място да се поддържа системна устойчивост. Обществените потребности са водещо основание за съществуването и прилагането на Националната карта на социалните услуги, като управленски инструмент, насочен към задоволяване на действителните нужди на населението от социална подкрепа. Ефективното междусекторно сътрудничество ще допринесе за устойчивост на изградената оптимална мрежа от социални услуги в страната и в частност в област Кърджали, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи. Междубщинското сътрудничество може най-общо да се дефинира като взаимоотношение, основано на взаимно доверие и разбирателство между местните

власти на две или повече общини за реализацията на конкретен проект, инициатива или за предлагане на конкретна услуга от взаимен интерес при запазване на местните приоритети.

Анализът на потребностите е отворен документ и може да се допълва, изменя и актуализира след обсъждането на областно ниво, организирано от Областна администрация - Кърджали. О

Община Момчилград се задължава да изготви Предложение за планиране на социални услуги на общинско и областно ниво, които да бъдат включени в Националната карта на социалните услуги

10 Приложения

Приложение № 1 – таблица желаещи

Приложение № 2 – таблица образование

Приложение № 3 – таблица здравеопазване

Приложение № 4 – таблица персонал

Приложение № 5 – таблица критерии

Приложение № 6 – схема на трансформиране

Приложение № 7 – пример за съпоставка